

RAZVOJ VEŠČIN

Demosten je želel postati dober govorec, vendar je imel zelo šibek glas, nerazločno izgovorjavo, zelo hitro mu je zmanjkalo sape in med govorjenjem je močno trzal z rameni. Vse štiri hude hibe je odpravil, tako da je ob morskem obrežju s polnimi usti kamenčkov recitiral poezijo. Koliko truda smo pripravljene vložiti v razvoj svojih spretnosti?

Stem si je okrepil glas, saj je hotel prevpiti bučanje morja, in kamenčki v ustih so mu pomagali do razločne izgovorjave. Sapo si je okrepil s tekom po strmih hribih in trzanje z rameni je odpravil, ko si je nad ramena privezal meč. Vsakič, ko je trznil, je dobil boleč vbod v ramena. Z voljo, naporom in veliko vaje je postal najslavnejši govornik, ki je prepričal Atence v upor zoper Filipa Makedonskega.

Spretnosti, znanja in veščine skupaj tvorijo kompetence za kakovostno opravljanje nalog. Lahko bi celo rekli, da so veščine tiste, ki nas 'delajo kompetentne' za opravljanje nalog. Za polnost kompetenc so potrebne tako spretnosti kot široka in specifična znanja in veščine. K veščinam štejemo znanja in spretnosti, podedovane in privzgojene značajske lastnosti ter pridobljena znanja in spretnosti, ki so specifični za posamezno življenjsko področje. Veščine nam omogočajo samostojno življenje in komunikacijo v različnih okoljih, kjer smo lahko družabniki, sodelavci ali vodje. Človek, ki ima visoko razvite osebnostne veščine in spretnost komunikacije, bo dosegal želene rezultate. Če ima še prave človekoljubne vrednote, bo lahko naredil čudovite stvari za domačo družino, krajevno okolje, podjetje, v katerem je zaposlen, in celo državo.

Vrste veščin

V splošnem veščine delimo v dve veliki skupini.

1. Trde veščine so tiste, ki jih pridobimo z izobraževanjem in so nujno potrebne za opravljanje določenega poklica. So poklicno specifične, npr. znanje medicine za opravljanje poklica zdravnika.
2. Mehke veščine so osebnostne lastnosti, navade, socialni čut, vzpostavljanje blagih razveseljajočih medsebojnih odnosov.

Trde veščine je dokaj preprosto opazovati in meriti. Izkazujemo jih s spričevali in drugimi verodostojnimi listinami in/ali neposrednim preverjanjem pred za to pristojnimi osebami.

Mehke veščine so tiste prave veščine v ožjem pomenu besede. Te so težje sledljive in merljive. Imenujemo jih tudi socialne veščine. Omogočajo kakovostno medsebojno komuniciranje in s tem doseganje želenih ciljev, zato so pravzaprav nujno potrebne za krepitev kakovosti življenja. Nepismeni 21. stoletja ne bodo tisti, ki ne bodo znali brati in pisati, temveč tisti, ki se ne bodo znali učiti (iz) medsebojnih odnosov. Različni strokovnjaki in mentorji med zelo pričakovane veščine, ki jih delodajalci pričakujejo, tako od kandidatov za delovna mesta in od zaposlenih, naštevajo:

1. reševanje kompleksnih problemov,
2. kritično opazovanje,
3. kritično razmišljanje,
4. ustvarjalnost,
5. pripovedovanje zgodb,
6. javno nastopanje,
7. upravljanje/vodenje ljudi,
8. sposobnost sodelovanja,
9. poslušanje,
10. molčanje v primernem trenutku,
11. izražanje prošnje za pomoč,
12. razvijanje čustvene inteligence,
13. urejenost misli,
14. prisotnost v sedanjosti,
15. pozitivno govorjenje o sebi (in drugih)
16. empatijo,
17. brigati se zase,
18. iskrenost do drugih,
19. iskrenost do sebe,
20. upravljanje s časom,
21. učenje novega jezika,
22. zdrave spalne navade,
23. doslednost,
24. odgovornost,
25. presojanje in odločanje,
26. storitveno usmerjenost,
27. pogajanje,
28. prilagodljivost oziroma nenehno učenje in izpopolnjevanje,
29. hitro in pametno branje,
30. delanje zapisnikov,
31. analiziranje in procesiranje podatkov,

NATAŠA CENTA,
univ. dipl. pedagoginja
in prof. matematike in
fizike, strokovnjakinja
za digitalizacijo
kadrovskega procesa,
produktivna vodja v
podjetju Četrta pot,
d. o. o., Kranj

32. zaznavanje vzorcev in trendov,
33. pisno in ustno komunikacijo,
34. razumevanje in uporabo tehnologije.

Zagotovo bi jih lahko našteli še več, nekatere pa bi mogoče lahko združili. Skupni imenovalac veščine zgoraj naštetih veščin je ljubezen do sebe, bližnjega in odgovornost do življenja in dela. Nekatere veščine so nam z značajem položene v zibel. Te lahko le izpopolnimo in okrepimo, zelo težko pa jih popolnoma iz nič vzpostavimo in razvijemo do nadpovprečne stopnje.

Večina ljudi se niti ne zaveda, da lahko številne veščine razvijejo in izpopolnijo in tako postanejo boljši ljudje.

Pravo razmerje (kombinacija) trdih in mehkih veščin strokovnjake povzdigne v zaupanja vredne ljudi, pomembne za uspeh podjetja. Mehke veščine so pogosto bolj potisnjene v ozadju, čeprav so na številnih delovnih mestih celo pomembnejše od trdih. Mnogo zaposlenih ima drugačno osnovno izobrazbo, kot bi pričakovali za delovno mesto, ki ga opravljajo, vendar zaradi bogastva mehkih veščin, ki jih imajo, čudovito opravljajo svoje delo. Mnogi delodajalci postavljajo razmerje, po katerem se odločajo za zaposlitev kandidata, ali napredovanje na delovnem mestu celo do 85 % proti 15 % v korist mehkim veščinam. Če hočemo biti zadovoljni in uspešni, potem moramo razvijati predvsem mehke veščine.

Razvoj veščin

Pogosto je tako pri posamezniku kot v splošnem družbenem okolju razvoj veščin zelo zanemarjen. Večina ljudi se niti ne zaveda, da lahko številne veščine zelo razvijejo in izpopolnijo in tako postanejo boljši ljudje, (so)delavci in vodje. Več je zanimanja za razvoj trdih veščin, saj so te bolj merljive in preverljive.

Nekateri ljudje so navdušeni nad svojimi vzorniki in idoli. Želijo dosegati podobne rezultate kot oni. Ob tem pa se ne zavedajo, koliko časa so uspešni ljudje vadili, se odrekli, trudili, da so razvili veščine, ki jim pomagajo dosegati rezultate. Drugi imajo zelo slabo samopodobo. Zdi se jim nemogoče, da bi lahko dosegli kakšen napredek. Včasih se temu pridruži še lenoba in se hitro spriznijo s stanjem, v kakršnem so. Cena napa in odrekovanja se jim zdi previsoka. želja po napredku se ustavi. Občutek nemoči se še poveča. Tako zapadejo v začarani krog, iz katerega se sami zelo težko rešijo. Vendar s pravo motivacijo in trdim delom vedno lahko vsi dosežemo dokaj visoke cilje. Zgled za to nam je grški govorec Demosten iz uvodnega odstavka.

Kako razvijati veščine?

Trde veščine razvijamo med pridobivanjem splošne in specifične strokovne izobrazbe v rednem študijskem programu in s permanentnim strokovnim izpopolnjevanjem na tečajih, seminarjih, s spremljanjem razvoja tehnoloških novitet in prebiranjem strokovne literature. Trde veščine razvijamo tudi s spremljanjem novih digitalnih orodij, ki omogočajo hitrejše, kakovostnejše in natančnejše delo na našem področju. Nikakor ne smemo zanemariti digitalne pismenosti. Ta naj ne obsega le osnovne uporabe računalnika, ampak moramo biti seznanjeni z najboljšimi orodji, ki nam lahko pomagajo pri delu.

Mehke veščine so podobno kot pamet zelo pravično razdeljene. Vsakdo misli, da jih ima ravno prav. Mehke veščine so nam deloma že položene v zibel. Te so večinoma v 'surovi obliki' in se pozneje razvijajo z vzgojo, samovzgojo in zavestno osebno rastjo ob nekem mentorju (duhovnem voditelju). Zelo malo je ljudi, ki imajo tako razvito veščino iskrenosti do sebe in samokritičnosti, da bi doumeli, da morajo vse druge veščine še bolj razvijati. Obstajajo psihometrični testi za merjenje mehkih veščin. Žal se le malo ljudi odloči za testiranje, da bi jih potem lahko zavestno izboljšali. Za spoznavanje svojih zaposlenih, predvsem pa tistih, ki jih imajo namen zaposliti, jih uporabljajo le nekateri delodajalci.

Veliko razmišljajte o svojem življenju in se o sebi pogovarjajte z ljudmi, ki vas imajo zares radi.

Imejte svojega osebnega mentorja. Za razvoj mehkih veščin je zelo pomembno imeti osebnega spremljevalca oziroma mentorja. Opozoril vas bo na močna in šibka področja vašega značaja in vaših lastnosti. Dober mentor vam bo pomagal narediti korake k osebni rasti. Povedal vam bo tisto, kar morate slišati, in ne tisto, kar si želite slišati. Dal vam bo prave povratne informacije, da boste zmogli napredovati v osebnost z izrazito razvitimi mehкими veščinami.

Bodite radovedni. Količina in dostopnost informacij na spletu je danes neizmerna. Ne dovolite, da vse gre mimo vas. Zanimajte se za dogodke in ljudi okrog sebe. Če z radovednostjo ne raziskujete različnih informacij in jih med seboj kritično ne primerjate, boste kmalu čredno sledili le enemu viru, ki bo manipuliral z vami.

Imejte vzornike. Ob spremljanju konkretne uspešne osebe imate standard, ki ga želite doseči. Vzorniki naj ne bodo neke imaginarne oddaljene svetovno znane osebe, ampak nekdo, ki je blizu vas. Z njimi skušajte vzpostaviti živi stik. Pogovarjajte se z njimi, vprašajte jih za nasvete. Ne glejte le končnih rezultatov njihovega uspeha, ampak predvsem pot, ki so jo prehodili oni in jo morate

prehoditi vi, da boste uspeli. Če je uspel vaš konkretni vzornik, boste zmogli tudi vi.

Udeležujte se treningov. Tečaji in delavnice so odlična pot za razvoj veščin. Pri izbiri treninga bodite previdni. Pred prijavo se pozanimajte o verodostojnosti in kompetencah organizatorja in voditelja treninga. Povprašajte o vsebini tečaja ali delavnice. Kar vam povedo oziroma kar praktičnega delate na delavnicah, ni samo sebi namen, ampak preneseno v vsakdanje življenje oživi in izboljša vaš vsakdan. Če boste z zanimanjem sodelovali in naredili tudi vse 'domače naloge', boste veliko pridobili in boste zelo zadovoljni sami s seboj. Kakovost tečaja ali delavnice je odvisna od vas in tega, kako boste dano sprejeli. Če vse jemljete kot 'brezvezno' nujno zlo, boste sebe obsodili na nezadovoljstvo in neuspeh, in obratno, če vsebine in način dela sprejemate z zanimanjem in vključevanjem, boste zelo zadovoljni. Dobro razpoloženje boste prenašali tudi na druge udeležence in tudi njim pomagali h krepitevi veščin.

Tečaji in delavnice so odlična pot za razvoj veščin.

Berite literaturo o rasti v veščinah in spremljajte spletne delavnice in bloge. V zadnjem času je veliko kakovostne literature, ki nam pomaga razvijati veščine. Poleg tega je na spletu veliko različnih blogov, podcastov in spletnih delavnic. Tudi pri izbiri teh je treba biti previden in izbirati pomoč uveljavljenih in priznanih strokovnjakov. Njihove knjige in spletna pomoč so le podpora. Delati moramo sami. Treningov ne more nihče opraviti namesto nas.

Vsak dan preverjajte, kaj je bilo dobro in v čem morate biti boljši. Vsak dan si vzemite deset minut časa, da premislite, kako ste preživeli dan. V katerih veščinah ste bili dobri in kje so vaše šibke točke. Kolikor je le mogoče, se o uspehih in razočaranjih pogovorite s svojim mentorjem ali prij-

teljem, s katerim ste popolnoma zaupni. Veliko razmišljajte o svojem življenju in se o sebi pogovarjajte z ljudmi, ki vas imajo zares radi.

Sodobne IT rešitve so vodilnim v podjetjih v veliko pomoč pri načrtovanju razvoja veščin.

Čeprav so se v preteklosti poudarjale predvsem trde veščine, znanje in obvladovanje tehnologij, v zadnjih letih vstopajo v ospredje mehke veščine. Dobri vodje in sodelavci so tisti, ki so dobri ljudje, ki zmorejo z veliko mero empatije, odgovornosti, pravičnosti in iskrenosti graditi dobre medsebojne odnose. Takim ljudem vsi radi prisluhnejo in sledijo, saj se ob njih počutijo varne, spoštovane in sprejete takšne, kot so.

Sodobne IT rešitve so vodilnim v podjetjih v veliko pomoč pri načrtovanju razvoja veščin. S psihometričnimi testi, ki jih v osnovi opravijo s pomočjo sodobne tehnologije, dobijo celovito informacijo o zaposlenih, da lahko razporedijo prave osebe na prava delovna mesta in v polnosti izkoristijo njihov potencial. S celovitim spremljanjem zaposlenih dobijo vodilni vpogled v bogastvo veščin, ki jih imajo zaposleni v podjetju.

Usposabljanje na delovnem mestu pa je tisto področje, kjer lahko kadrovska, vodje in zaposleni v vsakem trenutku vidijo, v katerem koraku procesa usposabljanja so in katere veščine zaposleni ima. Na tak način lahko prave ljudi ohranjamo na pravih delovnih mestih oziroma jih premeščamo v skladu z njihovimi veščinami in željami po napredovanju.

Bogastvo mehkih veščin medsebojnega komuniciranja bo vedno bolj iskana vrlina pri zaposlenih, predvsem pa pri kandidatih za delo. Vsak človek naj posveti veliko pozornosti razvoju predvsem mehkih veščin in postaja zrela osebnost.

BANNER / OGLAS ?